

Monmouthshire Select Committee Minutes

Meeting of Pwyllgor Craffu Pobl held at Council Chamber, County Hall, The Rhadyr USK on Dydd Mawrth, 5ed Mawrth, 2024 at 10.00 am

Councillors Present

County Councillor (Chairman)
County Councillor (Vice Chairman)

County Councillors: Fay Bromfield,
Simon Howarth, Penny Jones, Maureen Powell,
Sue Riley, Maria Stevens and Jackie Strong

Also in attendance County Councillors:

APOLOGIES: Councillors John Crook, Christopher Edwards and Martyn Groucutt

Officers in Attendance

Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu
Nikki Wellington, Rheolwr Cyllid

1. Datganiadau o Fuddiant

Dim

2. Fforwm Aqored i'r Cyhoedd

Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau.

3. Scrutiny of the School Catchment Review

Cyflwynodd Matt Jones, Rheolwr yr Uned Mynediad gynigion yn ymwneud â dalgylchoedd ysgolion cynradd a'r broses ymgynghori ar gyfer newid rhai o ddalgylchoedd Sir Fynwy. Eglurodd mai'r cynnig oedd newid dalgylch Tredynog, Llanhennog a Llandegfedd, sydd ag Ysgol Gynradd Charles Williams yng Nghasnewydd fel ysgol eu dalgylch ar hyn o bryd. Roedd yr ymgynghoriad yn cynnig alinio'r ardaloedd hyn â dalgylch cynradd Sir Fynwy ac Ysgol Gyfun Trefynwy, sef eu dalgylch uwchradd, fel bod plant Sir Fynwy yn cael mynediad cyfartal i ysgol yn Sir Fynwy. Lansiodd yr ymgynghoriad ym mis Ionawr a daeth i ben yn ddiweddar, a bydd y penderfyniad terfynol yn cael ei wneud gan y cabinet ar y 10fed o Ebrill, yn seiliedig ar adroddiad a fydd yn cynnwys manylion yr ymatebion i'r ymgynghoriad.

Her:

- Dywedodd Aelod yr ward ei bod yn gefnogol iawn i'r cynnig a'i bod wedi chwarae rhan lawn hyd yma yn y gwaith o ddrafftio'r adroddiad hwn.
- Gofynnwyd cwestiynau ynghylch sut mae'r uned mynediad yn gweithio gyda'r adran gynllunio er mwyn paratoi a sicrhau bod digon o le mewn ysgolion ac sut y maent yn ystyried rhagamcanion tai yn y dyfodol, nodwyd enghreifftiau lle mae datblygiadau tai wedi'u marchnata fel rhai sydd o fewn dalgylch ysgol dda, ond efallai na fyddai lle yn yr ysgol honno.
- Amlygodd yr Aelodau eu pryder mewn perthynas â Crick Road a'r digonolrwydd, gan fod y 2 ysgol gynradd yn llawn.

- Holwyd faint o ymatebion a dderbyniwyd i'r ymgynghoriad ar ddalgylchoedd ysgolion cynradd (yr ateb oedd 17), faint oedd yn cefnogi'r newid arfaethedig (roedd 13 o'r ymatebion yn gefnogol), a beth oedd y prif resymau dros gefnogi neu wrthwynebu'r newid arfaethedig. Ymatebodd y swyddog bod cefnogwyr eisiau mynediad cyfartal i ysgol yn Sir Fynwy, tra bod y gwrthwynebwyr yn bryderus am bellter ac opsiynau teithio.
- Gofynnodd yr aelodau sut y byddai'r pellter teithio a'r opsiynau trafndiaeth yn effeithio ar y teuluoedd yn yr ardal yr effeithir arni a sut y bydd datblygiadau tai yn yr ardal yn effeithio ar gapasiti'r ysgolion. Eglurodd y swyddog y byddai'r cyngor yn darparu cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol i'r ysgol agosaf neu'r ysgol ddalgylch, ac y gallai rhieni barhau i ddewis anfon eu plant i Ysgol Charles Williams pe bai'n well ganddynt. Sicrhaodd yr Aelodau eu bod wedi ystyried y niferoedd rhagamcanol y plant o'r datblygiadau newydd a bod gan Ysgol Brynbuga ddigon o le i ddarparu ar eu cyfer.
- Gofynnwyd cwestiynau ynghylch cyllid disgyblion ac i ble mae'n mynd os yw disgybl yn aros mewn ardal, eglurodd y swyddog fod cyllid yn berthnasol i'r niferoedd ar gofrestr yr ysgol yn unig, nid y pen, ac os yw plant yn mynd i'r ysgol y tu allan i'r sir, nid yw'r cyngor yn derbyn cyllid disgyblion ac yn yr un modd, os ydynt yn dod i mewn i Sir Fynwy o'r tu allan i'r sir, mae'r cyllid yn dod i mewn gyda nhw, felly mae'n tueddu i niwtraleiddio.
- Gofynnodd yr aelodau faint o ddisgyblion y byddai'r cynnig yn effeithio arnynt a beth fyddai cost eu cludo. Ymatebodd y swyddog mai 9 fyddai'n gymwys ac mai'r sefyllfa ragamcanol rhwng nawr a 2027 yw y byddai angen adeiladu 2 blentyn y flwyddyn i mewn i ddalgylch Brynbuga, ac y byddai angen bws mini ychwanegol ar eu cyfer.
- Gofynnwyd cwestiynau ynghylch y gymhareb fformiwla ariannu a ddefnyddiwn, ond esboniwyd ei fod yn gymhleth ac y gellid dod ag ef i weithdy aelodau yn y dyfodol i'w drafod. a yw'n 1.3 y cartref?
- Gofynnodd yr aelodau ynglŷn â brodyr a chwiorydd ac a oes hawl awtomatig i'r brawd neu'r chwaer fynd i'r un ysgol. Yr ymateb oedd bod y polisi wedi ei ddiwygio i roi blaenoriaeth i blant y dalgylch dros y rhai sydd y tu allan i'r ardal, hyd yn oed os oes cyswllt o ran brawd neu chwaer.

Crynodeb:

Cydnabu'r pwyllgor y cefndir, y rhesymeg a'r broses ymgynghori ar gyfer y newid arfaethedig i ddalgylch Tredynog, Llanhennog a Llandegfedd o Ysgol Gynradd Charles Williams yng Nghasnewydd i Ysgol yr Eglwys yng Nghymru Brynbuga yn Sir Fynwy. Roedd y pwyllgor wedi clywed bod y rhan fwyaf o'r ymatebion yn cefnogi'r newid, er bod rhai wedi codi pryderon am bellter ac opsiynau teithio. Roedd yr aelodau'n sylweddoli y byddai'r adolygiad o ddalgylchoedd ysgolion cynradd yn rhaglen dreigl, ac yn edrych ar bob ardal o'r sir ac yn asesu eu haddasrwydd a'u hangen am newid. Gofynnodd y pwyllgor am gael bod yn rhan o'r broses drwy weithdai a thynnodd sylw at yr angen i gynnwys yr aelod ward drwy gydol y broses. Roedd yr Aelodau'n cefnogi'r cynigion a amlinellwyd yn yr adroddiad.

4. Cynnig i symud Ysgol Y Fenni i safle newydd

Cyflwynodd Matt Jones yr ail adroddiad a oedd yn ymwneud â'r cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Gymraeg y Fenni drwy ei hadleoli i hen safle Ysgol Gynradd Deri View. Eglurodd y cefndir, y broses statudol, a'r trefniadau ymgynghori. Eglurodd fod cynnig i adleoli'r ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg o'i safle presennol i hen safle Ysgol Gynradd Deri View, ac y byddai hyn yn cynyddu ei chapasiti i 420 o leoedd. Mae'r cynnig yn rhan o raglen ysgolion yr 21ain ganrif a'i nod yw ateb y galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Y Fenni. Mae'r broses ymgynghori yn parhau a bydd y cabinet yn penderfynu ym mis Ebrill a ddylid symud ymlaen i gamau nesaf y broses statudol. Gofynnwyd i'r pwyllgor roi eu barn ar y cynnig a rhoi unrhyw adborth i'r cabinet.

Her:

- Gofynnodd yr aelodau faint o ganrannau ddatblygiadau tai newydd yw plant ysgol a sut mae hynny'n effeithio ar gapasiti'r ysgol. Eglurodd Matt Jones fod effaith datblygiadau tai yn amrywio yn dibynnu ar yr ardal a maint y tai. Dywedodd eu bod yn gweithio'n agos gyda'r tîm cynllunio ac yn defnyddio rhagamcanion i asesu capasiti ysgolion yr ardal. Dywedodd eu bod wedi cael rhywfaint o arian gan ddatblygwyr i gynyddu capasiti lle bo angen a'u bod yn edrych ar gynyddu capasiti yn y Fenni fel rhan o'r ysgol 3 i 19 a'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg.
- Gofynnwyd cwestiwn ynghylch y ffeithiau a'r ffigurau ar ddatblygiad Crick Road a dalgylch Cil-y-coed neu Borth Sgiwed? Atebodd y swyddog fod hyn yn rhan o faes adolygiad y maent yn bwriadu ei gynnal a'u bod eisoes wedi cael rhywfaint o arian i gynyddu capasiti Ysgol Gynradd Parc y Castell. Dywedodd fod angen iddynt edrych hefyd ar y cynllun datblygu lleol diwygiedig a'r potensial am fwy o dai yn yr ardal. Dywedodd y byddant yn dod â mwy o fanylion i'r pwyllgor fel rhan o'r adolygiad parhaus o ddalgylchoedd.
- Gofynnodd Aelod sut y byddai Sir Fynwy yn cystadlu ag ysgolion fel Panteg sydd wedi'u graddio'n ardderchog o ran addysg cyfrwng Cymraeg. Eglurwyd nad yw Sir Fynwy yn colli llawer o blant i Banteg a'n bod yn gweld cynnydd yn y galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn Sir Fynwy.
- Cwestiynodd yr aelodau yr amserlenni ar gyfer cwblhau ysgolion fel rhan o raglen ysgolion yr 21^{ain} ganrif, yn arbennig yr oedi yn ysgol newydd y Brenin Harri 3 i 19 yn y Fenni. Cadarnhaodd y swyddog fod pob rhiant wedi cael gwybod am yr oedi dan sylw. Gofynnodd yr aelodau hefyd am eglurhad ar unrhyw gynigion yn y dyfodol ar gyfer plant ag anghenion dysgu ychwanegol.

Crynodeb:

Craffodd y Pwyllgor yn drylwyr ar y cynnig i adleoli Ysgol Gymraeg y Fenni a chynigiodd ei gefnogaeth.

5. Nodi Blaenraglen Waith a Rhestr Weithredu'r Pwyllgor Craffu Pobl

- Cytunwyd i gynnal gweithdy ar ddalgylchoedd ysgolion.
- Cytunodd y pwyllgor yr hoffent graffu ar gynllun y Bathodyn Glas, yn enwedig y gwahaniaethau meini prawf rhwng Sir Fynwy ac ardaloedd eraill a gwahodd yr Aelod Cabinet dros Gydraddoldeb, Age Cymru a Macmillan i gyfarfod er mwyn cael trafodaeth.

6. Cynllun Gwaith y Cabinet a'r Cyngor

7. Cadarnhau cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 23ain Ionawr 2024

Cadarnhawyd.

8. Dyddiad y cyfarfod nesaf: 16 Ebrill 2024

16eg o Ebrill, 2024 am 10yb.

The meeting ended at **Time Not Specified**

